MEMO

ZAAKNUMMER: 2021013032

AAN : gemeenteraad

VAN : College van B&W, portefeuillehouder wethouder J.P. Spoor
NAMENS DEZE : b.hermans@asten.nl

DATUM : 2 maart 2021

ONDERWERP : Raadsinformatiebrief TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten).

Samenvatting

Door de kabinetsmaatregelen tijdens de coronacrisis hebben veel huishoudens te maken met een plotselinge, onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomsten. Het kabinet heeft in de diverse steunpakketten maatregelen genomen om deze huishoudens te ondersteunen. Desondanks bieden de bestaande en tijdelijke voorzieningen mogelijk nog voor veel huishoudens onvoldoende ondersteuning, omdat noodzakelijke woonkosten doorlopen en niet op korte termijn kunnen worden teruggeschroefd. Zij lopen daardoor het risico op het opbouwen van schulden. Het gaat hierbij voor een deel om huishoudens die onder normale omstandigheden niet of slechts beperkt in beeld zijn voor gemeentelijke ondersteuning.

Om hier iets aan te doen biedt het Rijk extra hulp met de regeling TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten). Het kabinet reserveert hiervoor 130 miljoen euro in het eerste half jaar van 2021. De focus voor deze regeling ligt hierbij op woonkosten. Dat is meestal veruit de grootste kostenpost in een huishouden. Een tegemoetkoming hieromtrent maakt dus al gauw veel verschil.

Geen landelijk beleid zoals bij de Tozo
Er is door de rijksoverheid gekozen om de TONK in de bijzondere bijstand mee te laten lopen omwille van eenvoud en snelheid. Zo kunnen gemeenten hun inwoners zo snel mogelijk helpen en kunnen de middelen voor TONK zo snel mogelijk beschikbaar komen voor gemeenten. Een aparte regeling zou een wettelijke grondslag moeten hebben en dat zou aanzienlijk meer tijd gekost hebben. Een centrale regeling past ook niet bij het maatwerk karakter van de bijzondere bijstand.

Gemeentelijke beleidsregels
Dit betekent dat de gemeenten zelf beleidsregels voor de uitvoering moeten opstellen. Het opstellen van beleidsregels is een bevoegdheid van het college. Op 9 maart 2021 zijn de beleidsregels voor de gemeente Asten door het college vastgesteld. De regels zijn binnen de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel voorbereid naar een model van Divosa in samenspraak met alle gemeenten en Senzer. Zij zijn vergeleken met de concept-beleidsregels van diverse andere grote gemeentes. Deze beleidsregels worden gelijkluidend vastgesteld in alle 7 gemeenten. Omdat het om een tijdelijke regeling gaat hebben deze beleidsregels ook een einddatum.

Uitgangspunt bij de vaststelling van de beleidsregels en de inrichting van de uitvoering was een eenvoudige regeling, zowel voor de aanvrager als voor de uitvoering. Daarbij

wordt daarbij sterk uitgegaan van het vertrouwensprincipe, waarbij de inwoner er wel op wordt gewezen dat er een steekproefsgewijze controle zal plaatsvinden. De TONK is geen oplossing voor alle problemen, maar is wel een duwtje in de rug voor huishoudens die te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het inkomen.

Uitvoering door Senzer
De uitvoering van de bijzondere bijstand ligt voor onze gemeente bij Peelgemeenten. Via een Dienstverleningsovereenkomst heeft Peelgemeenten deze bij Senzer belegd. Aangezien de TONK een tijdelijke regeling is, de verwachting is dat veel ondernemers een beroep op deze regeling zullen doen én Senzer beschikt over de gewenste infrastructuur om de tijdelijke regeling uit te voeren, is door alle gemeenten afgesproken dat Senzer net zoals de Tozo de TONK binnen de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel uitvoert. Voor de uitvoering van deze nieuwe taak is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst in voorbereiding. De middelen die de gemeente voor de uitvoering van deze regeling van het rijk krijgt, worden doorbetaald aan Senzer.

Financiën
Het budget van het rijk is bij benadering aangegeven. Van het aantal mensen dat een beroep op deze regeling zal doen is hooguit een inschatting maken. Dat maakt het lastig om een goede begroting te maken. Als er overschotten zijn betaalt Senzer deze aan de gemeente terug, bij tekorten zal de gemeente moeten bijbetalen. Er mag immers geen budgetplafond worden opgenomen. Hier
is een brief van de minister van Sociale Zaken opgenomen, waarin hij aangeeft dat het kabinet niet wil dat de gemeentes financieel risico lopen bij de uitvoering van de TONK. Mocht het beroep op de TONK de nu gemaakte inschattingen overstijgen is aanvullende steun te verwachten. Echt toegezegd is dit nog niet.

Snel hulp voor de burger
De TONK is een tijdelijke regeling die met terugwerkende kracht van toepassing is van 1 januari 2021 tot 1 juli 2021. Men kan tot 1 augustus 2021 een aanvraag indienen.
De berekening van de hoogte van het uit te keren bedrag is gebaseerd op de verhouding tussen woonkosten en inkomen (verlaagd door de Corona-maatregelen van het Kabinet). Het moet dan gaan om een inkomens-teruggang van meer dan 25%, waardoor de verhouding tussen woonlasten en netto- inkomen (de woonquote) een waarde uit de tabel uit de beleidsregels bereikt.
Personen die in aanmerking komen voor de TONK krijgen eenmalig 750 of 1250 euro voor de periode van 1 januari 2021 tot 1 juli 2021. Deze bedragen komen over het algemeen overeen met wat in andere gemeenten in het land als bedrag wordt gehanteerd.

Aanvragen kunnen vanaf medio maart worden ingediend via www.senzer.nl